

РАЗПОРЕЖДАНЕ

гр. София, 22 април 2024 г.

по тълкувателно дело № 1/2023 г. на Общото събрание на съдиите от Наказателна, Гражданска и Търговска колегия на Върховния касационен съд (ВКС) и Първа и Втора колегия на Върховния административен съд (ВАС)

Тълкувателното дело е образувано по искане от председателите на ВКС и ВАС с разпореждане от 17 юли 2023 г. за приемане на съвместно тълкувателно постановление от Общото събрание на съдиите от Гражданската и Търговската колегия на ВКС и Първа и Втора колегии на ВАС по следните въпроси:

1. „Допуска ли обективното ни материално право присъждане обезщетение за неимуществени вреди в полза на юридическите лица?“;

2. „Дали от правото на Европейския съюз, което има директен ефект и примат над националното (чл. 4, ал. 3 КРБ), или от международните договори, ратифицирани по конституционен ред, обнародвани и влезли в сила, които са част от вътрешното право на страната с предимство пред противоречащите им норми от вътрешното законодателство (чл. 5, ал. 4 КРБ), произтича възможност националният съд да присъди обезщетение за неимуществени вреди в полза на юридическо лице от нарушение на субективно право, признато от правото на Съюза, респ. от международните договори, и кои са критериите за определяне на обезщетението?“

С разпореждането от 17 юли 2023 г. на председателя на ВКС и председателя на ВАС за докладчици по тълкувателното дело са определени *съдия Искра Александрова* от страна на ВАС и *съдия Маргарита Георгиева* от страна на ВКС и член на комисията за изготвяне на проект за тълкувателно постановление *съдия Бонка Йонкова* от страна на Върховния касационен съд.

В изпълнение на правомощията си по т. 8.1 от Правилата за приемане на съвместни тълкувателни постановления от колегии на съдиите от Върховния касационен съд и от Върховния административен съд (Правилата), с разпореждане от 26 октомври 2023 г. комисията по тълкувателно дело № 1/2023 г. е установила по първия въпрос, че искането отговаря на изискванията на чл. 127, ал. 1 и ал. 2 ЗСВ и е допустимо, като е предложила преформулиране на въпроса. По втория въпрос комисията мотивирано е предложила да бъде отклонен с оглед застъпеното становище, че същият не отговаря на изискванията за допустимост по чл. 127, ал. 2 ЗСВ, чл. 5.1 и чл. 5.2 от Правилата. Предвид изложеното и съгласно т. 8.2 от Правилата комисията е предложила на председателите на ВКС и ВАС да насрочат делото в закрито заседание за произнасяне по преформулирането на първия въпрос и по допустимостта на искането по втория въпрос.

С разпореждане от 7 ноември 2023 г. председателят на ВКС и председателят на ВАС са насрочили тълкувателното дело за разглеждане в закрито заседание на 24 януари 2024 г. от 14:00 ч. за произнасяне по преформулирането на първия въпрос и по допустимостта на втория въпрос, отправени в разпореждането на председателите на ВКС и ВАС от 17 юли 2023 г.

С разпореждане от 22 януари 2024 г. на председателите на ВКС и ВАС тълкувателно дело № 1/2023 г. на Общото събрание на съдиите от Гражданската и Търговската колегии на Върховния касационен съд и Първа и Втора колегии на Върховния административен съд е преобразувано по искане на ръководителя на НК на ВКС в тълкувателно дело № 1/2023 г. на Общото събрание на съдиите от Наказателната, Гражданската и Търговската колегии на Върховния касационен съд и

Първа и Втора колегии на Върховния административен съд, като в състава на комисията, определена с разпореждане от 17 юли 2023 г. на председателите на ВКС и ВАС, е включен *съдия Калин Калтакчиев*, представител на Наказателната колегия на ВКС.

В закрито заседание, проведено на 24 януари 2024 г., Общото събрание на съдиите от Наказателна, Гражданска и Търговска колегии на Върховния касационен съд и Първа и Втора колегия на Върховния административен съд, е приело следната редакция на първия поставен въпрос:

„Притежават ли юридическите лица материалноправна легитимация за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди от деликт?“

Предложението за приемане на съвместно тълкувателно постановление по втория въпрос е отклонено, като на основание т. 8.3. от Правилата на комисията е възложено да изготви определение за отклоняване на въпроса.

След произнасянето на Общото събрание на съдиите от Наказателната, Гражданската и Търговската колегия на ВКС и Първа и Втора колегия на ВАС в закритото заседание по точната формулировка на поставения за тълкуване въпрос и изготвянето на определение за отклоняване на другия въпрос, делото е докладвано на председателите на ВКС и ВАС за предприемане на следващите се действия съгласно Правилата. На основание т. 9.1. от Правилата същото следва да се насрочи в открито заседание на Общото събрание на съдиите от Наказателната, Гражданската и Търговската колегии на Върховния касационен съд и Първа и Втора колегии на Върховния административен съд, като на основание т. 9.3. от Правилата се отправят покани за участие и/или изразяване на писмено становище в определен срок към лицата, посочени в чл. 129, ал. 1 и ал. 2 ЗСВ.

На основание чл. 129, ал. 1 ЗСВ за участие в заседанието и/или представяне на становище следва да бъдат поканени главният прокурор или определен от него заместник, министърът на правосъдието или определен от него заместник-министър, председателят на Висшия адвокатски съвет или определен от него член на съвета.

На основание чл. 129, ал. 2 ЗСВ покани за участие и/или представяне на становище лично или от определено от тях лице следва да се отправи до омбудсмана на Република България, ръководителите на секциите по публичноправни науки и на секциите по гражданскоправни и наказателноправни науки към Института за държавата и правото при Българската академия на науките, ръководителите на катедра „Публичноправни науки“, катедра „Гражданскоправни науки“ и катедра „Наказателноправни науки“ при Юридическия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, ръководителите на катедра „Публичноправни науки“, катедра „Гражданскоправни науки“ и катедра „Наказателноправни науки“ при Юридическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, ръководителите на катедра „Публичноправни науки“, катедра „Гражданскоправни науки“ и катедра „Наказателноправни науки“ при Юридическия факултет на Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“, ръководителите на катедрите по гражданскоправни, наказателноправни и публичноправни науки при Юридическия факултет на Университета за национално и световно стопанство, ръководителите на катедра „Публичноправни науки и публичен мениджмънт“, катедра „Гражданскоправни науки“ и катедра „Наказателноправни науки“ при Правно-историческия факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“, ръководителя на Департамент „Право“ в Нов български университет, програмните координатори по публично право,

наказателно право и по частно право към Центъра по юридически науки при Бургаския свободен университет, ръководителя на катедра „Правни науки“ при Юридическия факултет на Варненския свободен университет, управителния съвет на Българската асоциация за европейско право (Ал. Арабаджиев, доц. д-р Ал. Корнезов).

Покани за участие и/или представяне на становище следва да бъдат отправени и към проф. д-р Огнян Герджиков, проф. д-р Поля Голева, проф. д.ю.н. Ангел Калайджиев, проф. д-р Даниел Вълчев, проф. д-р Жасмин Попова, проф. д.ю.н. Иван Русчев, доц. д-р Станислав Костов, доц. д-р Траян Конов, доц. д-р Боряна Мусева, проф. д-р Сашо Пенев, доц. д-р Евелина Димитрова, проф. д-р Дарина Зиновиева, проф. д.н. Райна Николова, гл. ас. д-р Стефан Радев.

Покани за депозиране на становища следва да се отправят и към общите събрания на апелативните, окръжните и административните съдилища в страната.

По изложените съображения и на основание т. 9.1. и т. 9.3. от Правилата за приемане на съвместни тълкувателни постановления от колегиите на съдиите от Върховния касационен съд и от Върховния административен съд

РАЗПОРЕЖДАМЕ:

1. Насрочваме тълкувателно дело № 1/2023 г. на Общото събрание на съдиите от Наказателната, Гражданската и Търговската колегии на Върховния касационен съд и Първа и Втора колегии на Върховния административен съд за разглеждане в открито заседание на **10 юли 2024 г. от 14:00 ч. в зала № 15 на Съдебната палата** в гр. София, бул. „Витоша“ № 2, за когато да бъдат уведомени съдиите от Наказателна колегия, Гражданска колегия и Търговска колегия на Върховния касационен съд и съдиите от Първа и Втора колегии на Върховния административен съд.

2. Покани за участие и/или представяне на становище ведно с копия от **определение № 50001 от 03.01.2023 г. по гр. д. № 3023/2022 г. на ВКС, ГК, IV г. о. и определение № 958 от 03.05.2023 г. по гр. д. № 4575/2022 г. на ВКС, ГК, IV г. о., разпореждането от 17 юли 2023 г.** за образуване на тълкувателно дело № 1/2023 г. по описа на ВКС за приемане на съвместно тълкувателно постановление от Общото събрание на съдиите от Гражданска колегия и Търговска колегия на Върховния касационен съд и Първа и Втора колегия на Върховния административен съд, **разпореждането от 22 януари 2024 г.** за преобразуване на тълкувателно дело № 1/2023 г. на Общото събрание на съдиите от Наказателната, Гражданската и Търговската колегии на Върховния касационен съд и Първа и Втора колегии на Върховния административен съд, **разпореждането от 7 ноември 2023 г.** за насрочване на тълкувателно дело № 1/2023 г. в закрито заседание за произнасяне по преформулирането на първия въпрос и по допустимостта на втория въпрос и **настоящото разпореждане** за насрочване на тълкувателното дело в открито заседание, да се изпратят на:

- главния прокурор или определен от него заместник, министъра на правосъдието или определен от него заместник-министър, председателя на Висшия адвокатски съвет или определен от него член на съвета, които могат да представят становища по посочения въпрос, предмет на тълкувателното дело, в срок до 25 юни 2024 г.;

- омбудсмана на Република България, ръководителите на секциите по публичноправни науки и на секциите по гражданскоправни и наказателноправни науки към Института за държавата и правото при Българската академия на науките, ръководителите на катедра „Публичноправни науки“, катедра „Гражданскоправни науки“ и катедра „Наказателноправни науки“ при Юридическия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, ръководителите на катедра „Публичноправни науки“, катедра „Гражданскоправни науки“ и катедра „Наказателноправни науки“ при Юридическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, ръководителите на катедра „Публичноправни науки“, катедра „Гражданскоправни науки“ и катедра „Наказателноправни науки“ при Юридическия факултет на Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“, ръководителите на катедрите по гражданскоправни, наказателноправни и публичноправни науки при Юридическия факултет на Университета за национално и световно стопанство, ръководителите на катедра „Публичноправни науки и публичен мениджмънт“, катедра „Гражданскоправни науки“ и катедра „Наказателноправни науки“ при Правно-историческия факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“, ръководителя на Департамент „Право“ в Нов български университет, програмните координатори по публично право, наказателно право и по частно право към Центъра по юридически науки при Бургаския свободен университет, ръководителя на катедра „Правни науки“ при Юридическия факултет на Варненския свободен университет, Управителния съвет на Българската асоциация за европейско право (Ал. Арабаджиев, доц. Ал. Корнезов), които могат да представят становища по посочения въпрос, предмет на тълкувателното дело, в срок до 25 юни 2024 г.;

- проф. д-р Огнян Герджиков, проф. д-р Поля Голева, проф. д.ю.н. Ангел Калайджиев, проф. д-р Даниел Вълчев, проф. д-р Жасмин Попова, проф. д.ю.н. Иван Русчев, доц. д-р Станислав Костов, доц. д-р Траян Конов, доц. д-р Боряна Мусева, проф. д-р Сашо Пенев, доц. д-р Евелина Димитрова, проф. д-р Дарина Зиновиева, проф. д.н. Райна Николова, гл. ас. д-р Стефан Радев, които могат да представят становища по посочения въпрос, предмет на тълкувателното дело, в срок до 25 юни 2024 г.;

- председателите на апелативните, окръжните, и административните съдилища и на председателя на Софийския градски съд, които могат да представят становища по посочения въпрос, предмет на тълкувателното дело, в срок до 25 юни 2024 г.

3. Настоящото разпореждане да се обяви в деловодните системи и на интернет страниците на Върховния касационен съд и Върховния административен съд.

Галина Захарова
Председател на Върховния
касационен съд

Георги Чолаков
Председател на Върховния
административен съд